

2018. AASTA TALVISE VÕISTLUSHOOAJA KOKKUVÕTE

Kokkuvõte on koostatud vaatluskohtunike aruannete ja juhtivkohtunike võistlusjärgsetel aruteludel ilmnenule tuginedes.

Võistlused, korraldajad ja võistlusbaasid. Eesti Kergejõustikuliidu korraldusel toimusid talvisel hooajal järgmised võistlused:

- Baltimaade U18 ja U20 talvised mitmevõistluse võistkondlikud meistrivõistlused
- Eesti talvised meistrivõistlused
- Eesti talvised karikavõistlused
- Eesti U20, U23 ja täiskasvanute talvised mitmevõistluse meistrivõistlused koos rahvusvahelise mitmevõistlusega Tallinn 2018
- Eesti U14 ja U16 talvised meistrivõistlused
- Eesti U18, U20 ja U23 talvised meistrivõistlused
- Eesti U14, U16 ja U18 talvised mitmevõistluse meistrivõistlused
- TV 10 olümpiastarti I, II ja III üleriigiline finaaletapp
- Eesti talvised vasaraheite karikavõistlused

Spordiürituste Korraldamise Klubi ja Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubi ühiskorraldusel peeti Martin Kutmani 6. mälestusvõistlused.

TV 10 olümpiastarti I etapp ja Baltimaade talvised mitmevõistluse võistkondlikud meistrivõistlused peeti Võru Spordihallis, M.Kutmani mälestusvõistlused ja TV 10 olümpiastarti III etapp TÜ Spordihoones, Eesti talvised vasaraheite karikavõistlused Pärnus, Niidupargi staadionil. Kõigi teiste võistluste toimumiskoht oli Tallinna Lasnamäe Kergejõustikuhall.

Vaatluskohtunikud (alates käesolevast aastast ametlikult EKJL-i tehnilised delegaadid) hindasid **koostööd korraldajate esindajatega** tõhusaks, asjalikuks ja sõbralikuks. **Peakohtunike ja nende asetäitjate** tegevust võistluste juhtimisel peeti kõigil võistlustel vähemalt heaks. Kohtunike arv võistlustel oli üldiselt piisav, kuigi mõnel korral kriitilisele alampiirile üsna lähedal. TV 10 olümpiastardi võistlustel ning U14 ja U16 meistrivõistlustel, kus osalejaid väga palju ja nende võistluskogemus tihti puudub, on julgestusteenistuse rakendamine vaatlejate arvates hädavajalik. Kahjuks TV 10 olümpiastardi Võru etapil neid, vaatamata eelnevale kokkuleppele, ei rakendatud.

Rahvusvahelist mitmevõistlust vaatles ja hindas **Euroopa Kergejõustikuliidu tehniline delegaat Eero Kulmala**, kes jäi võistluste korraldusega ning meie kohtunike tööga väga rahule. Taaskord märkis ta ära meie kohtunike noorust, head määrustetundmist ja sõbralikku, kuid samas piisavalt ranget suhtumist võistlejatesse. Erilist imestust avaldas delegaat meie suutlikuse kohta kõrgushüppepaiku ja kuulitõukesektorit võistluste ajal ülikiiresti ja ajakava häirimata ümber paigutada.

Ajakavad. Kuna sellest hooajast alates võistleb U14 vanuserühm Eesti meistrivõistlustel täisprogrammiga, muutus vanuserühmade meistrivõistluste läbiviimise skeem ning mitmele võistlusele tuli koostada täiesti uued ajakavad. Ootamatult suur oli ka U14 ja U16 vanuserühmade võistlejate arv paljudel aladel. Sellest tulenevalt juhtus ajakavadest mahajäämist harjunust rohkem ja ka vaatluskohtunikel oli ajakavade suhtes tavalisest enam kriitikat ja märkusi.

U14, U16 ja U18 mitmevõistluse meistrivõistlustel oli neidude U16 ja U18 vanuserühmas nii palju osavõtjaid, et kõrgushüppe tulnuks mõlemas vanuserühmas läbi viia kahes grupis. Paraku ajakava seda ei võimaldanud ja kõrgushüppevõistlus kujunes lubamatult pikaks ning kurnavaks.

U14 ja U16 üksikalade meistrivõistlustel tugineti ajakava koostamisel eelmise aasta osalejate arvule ning loodeti, et mõlema vanuserühma võistlejad „mahuvad” ära ühte võistluspaikka. Hüppajaid oli

aga sedavõrd palju, et kasutusele tuli võtta ka teine teivashüppepaik, mis omakorda mõjutas jooksufinaalide ja kõrgushüppevõistluse algust.

Kuni pooltunniseid alade hilinemisi esines üsna palju. Vaatlejad tõid siinkohal esile ka asjaolu, et meie võistlused on ühe- või kahepäevased ja kojusõiduga tihti kiire ning seetõttu on mõne ala paarkümmend minutit hilisem algus parem lahendus, kui ajakava pikemaks venitamisel tekkida võivad „augud” viimaste alade eel, eriti teatejooksude puhul. Väga keeruline on ajakavu koostada nii, et „lähedased” alad ei toimuks üheaegselt. Ilmnevad järjest uued aladepaarid, kus ilma teevad ühed-samad võistlejad. Tänavu nt neidude teivashüpe ja tõkkejooks.

TV 10 olümpiastardi III etapil kulges ootamatult vanema vanuserühma poiste ja seejärel ka paratamatult hilinemisega alanud tüdrukute kõrgushüppevõistlus. Mõlemal juhul jaotati võistlejad nende isiklike rekordite alusel kahte võrdse suurusega rühma. Ning mõlemal juhul kestis võistlus tugevamas rühmas üle poole tunni kauem. Protokollide uurimisel selgub, et tugevamas rühmas tehti kokku kolmandiku võrra enam võistluskatseid, kui nõrgemas. Nõrgemas rühmas on vahemaa kehtestatud algkõrguste ja võistlejate isiklike rekordite vahel üsna väike, tugevamas rühmas aga alustatakse hüppamist mitukümmend sentimeetrit oma tiptulemustest madalamalt.

Võistlusjuhendid. Eesti meistrivõistluste üldjuhendisse kirjutati käesolevaks hooajaks sisse palju muudatusi ja täiendusi, muuhulgas otsustati välistada igasugune erilubadega ja erandkorras võistleva pääsemine. Kuna „jäik” juhend erandeid teha ei võimaldanud, olid EKJL-i ametnikud ja juhid sunnitud mitmel korral kehtivat juhendit rikkuma.

Juhendit eirates lubati võistleva U14 vanuserühma mitmevõistleja, kellel võistluse algushetkel polnud kehtivat litsentsi ja U20 vanuserühma võistleja, kelle klubi oli õigeaegselt üles andmata jätnud.

Juhendi kohaselt pääseb Eesti meistrivõistlustel väljakualadel osalema kuni 16 osavõtunormi täitnud võistlejat jooksva hooaja edetabeli alusel ja alles seejärel need normitäitjad, kel käesolevast hooajast tulemust pole, eelmise hooaja edetabeli alusel. Põhjenduseks toodi asjaolu, et enne Eesti meistrivõistlusi peaks iga sportlane oma alal vähemalt ühe stardi tegema. Eesti meistrivõistluste alguseks selgus, et Karl Lumi ja Meelis Siimson, kellel eelmisest hooajast osavõtunormi kuhjaga täis, kuid jooksvast hooajast tulemust pole, ei mahu 16 hulka ja peavad võistlusest eemale jääma. Sama saatus ohustanuks ka Ksenija Baltat, kui naiste kaugushüppes osaleda soovijaid rohkem oleks olnud. Õnneks oli naiskaugushüppajaid vähem ja 16 sekka mahtus lõpuks ka üks meeskaugushüppajatest. Teise mehe koha pealt pigistati silm pisut kinni ja ta lubati hüppama seitsmeteistkümnendana.

U14 ja U16 meistrivõistlustel tekkis omapärane olukord, kui sprindifinaalid (ja nende järel ka kõrgushüpped) jäid toppama U14 noormeeste teivashüppe taha. Põhjuseks meistrivõistluste üldjuhendi punkt, mille kohaselt jooksufinaalidesse pääseb rangelt 8 võistlejat. Võimalus, et jooksufinaali võib lubada ka 6 võistlejat, laideti juhendi koostamisel maha. Kuna Lasnamäe hallis katab stardipoolne teivashüppepaik esimese jooksuraja, tulid sprindifinaalid teivashüppe lõpuni edasi lükata.

Protestid ja arusaamatused. Ühtki ametlikku protesti ei esitatud. Üksikud arusaamatused lahendasid võistluste juhtivkohtunikud jooksvalt ja võistlejatele kahju tekitamata. Vaatluskohtuniku aruandes on eraldi välja toodud juhtum, kus võistleja ja tema treener kuulsid valesti vanemkohtuniku poolt väljaõeldud kaugushüppetulemust ning polnud rahul vaatleja tegutsemisega olukorra selgitamisel. Asjaolude kontrollimisel selgus, et kohtunikud tulemuse protokollimisel, arvutisse sisestamisel ja tablool esitamisel ei eksinud.

Kohtunike eksimused. Traditsiooniliselt heidavad vaatlejad kohtunikele ette oskamatus rivikorras liikuda ning (eriti distantsikohtunike) liiga vaba käitumist võistluspaikades. Märgiti ka seda, et alasekretärid ei korda sageli tulemusi või teevad seda alles meedetuletuse peale ja väga vastumeelselt. Paaril korral juhtus tõkete valesti mahapanekut, kuid need vead suudeti enne jookse parandada ning kordusjooksudeks vajadust ei tekkinud.

TV 10 olümpiastardi Tartu etapil „magasid” kõrgushüppe vanem- ja peakohtunik (mõlemad Tallinna kohtunikud) maha lati tõstmise intervalli muutuse ja seadsid lati 1.44 asemel 1.46 kõrgusele. Võistluste peakohtuniku ja vaatleja otsusel anti võistlejatele, kes 1.46 ei ületanud, kolm uut katset kõrgusel 1.44. Võistlejatel, kellel 1.46 lõpptulemuseks jäi, arvestati sellelt tulemuselt ka koolidevahelisse arvestusse minevad punktid.

Eesti Kergejõustikuveteranide Assotsiatsiooni (EKVA) juhi Lembit Talpsepa pettusekatse. Lembit Talpsepa taotlusel võeti EKJL-i võistluskalendrisse EKVA poolt korraldatav veteraanide lahtine heitevõistlus Kohilas. Samal päeval toimusid Pärnus Niidupargi staadionil Eesti talvised vasaraheite karikavõistlused, mille kavas oli ka meeste vasaraheide. Mingil põhjusel otsustasid mõned Eesti parimad meesvasaraheitjad osaleda Eesti karikavõistluste asemel väljaspool arvestust Kohila veteranide võistlustel. Kahjuks ei kutsunud võistluste korraldaja kohale ühtki litsentseeritud kergejõustikukohtunikku. Seda viga ilmselt alles protokollis vormistamisel märgates, võltsis Lembit Talpsepp võistlusprotokollis, märkides sinna peakohtunikuna isiku, kes küll ainsa kohtunikulitsentsi omajana Kohilas kohal viibis, kuid kohtunikuna ei tegutsenud ning sellest, et teda protokollis peakohtunikuks on tituleeritud, alles võistlusjärgsel päeval teada sai. Loomulikult tunnistati võistlustulemused edetabelikõlbmatuteks ja pettus ainult pettusekatseks, kuid tekib küsimus võistluste korraldaja vastutusest. Lubades osalema tippportlasi, tuleb tagada ka võistluste nõuetekohane läbiviimine, mitte üritada asja tagantjärele sohki tehes „korda ajada”.

Võistlusbaasid. Vaatlejad olid kõigi hallide võistlusvalmidusega ja areenipersonali tööga üldiselt rahul. Lasnamäe KJH puhul märgiti, et kavandatavate renoveerimistöde käigus võiks stardipoolset teivashüppepaika pisut nihutada, et see enam esimesele jooksurajale ei ulatuks.

Eesti talvisteks vasaraheite karikavõistlusteks oli Niidupargi staadion suurepäraselt ette valmistatud.

Kokkuvõtteks. Korralduse ja kohtunikutegevuse vaatevinklist saab talvise kergejõustikuhooja kordaläinuks lugeda. Meistrivõistluste uuest formaadist tingitud kogemuste vähesus ning üllatavalt palju suurenenud osavõtjate arv nooremate vanuserühmade meistrivõistlustel ja TV 10 olümpiastardi võistlustel, tekitas küll ajakavast mahajäämisi ja sellest tulenevalt kahjuks ka juhuseid, kus võistlejad, kes lootsid võistelda kahel järjestikkusel alal, leidsid end ootamatult olukorrast, kus üks ala polnud veel lõppenudki, kui järgmisel võistlus juba algas. Igal juhul saadi õpetlikke kogemusi, mida järgmiste hooegade ajakavade koostamisel saab ära kasutada. Käeolev kirjutis on ainult talvehooaja võistluste korraldust, läbiviimist ja kohtunikutööd käsitlev vahekokkuvõte. Põhjalikum analüüs, hinnangud ja ettepanekud tulevad peale välishooaja lõppu.

Koostas Peeter Randaru